

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій
Юридичний факультет
Кафедра кримінального права та правосуддя

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять для здобувачів вищої освіти першого
(бакалаврського) рівня за спеціальністю 081 «Право»
освітньо-професійна програма
«Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)»

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри
кримінального права та правосуддя
Протокол № 3 від 12.02.2024

Чернігів 2024

Правові засади оперативно-розшукової діяльності. Методичні вказівки до практичних занять для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 081 – Право ОПП «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)» / Укл.: Іваньков І.В. Чернігів: Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій НУ «Чернігівська політехніка». 2024. 49 с.

Укладач:

Іваньков Ігор Володимирович, к.ю.н., доцент

Відповідальний за випуск: Сенченко Надія Миколаївна, доцент кафедри кримінального права та правосуддя, кандидат юридичних наук, доцент

Рецензент: Селецький Олексій Вікторович, кандидат юридичних наук, доцент, декан юридичного факультету Навчально-наукового інституту права і соціальних технологій НУ «Чернігівська політехніка»

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Загальний розрахунок годин практичних занять	6
2. Програма навчальної дисципліни	6
3. ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	9
Тема 1. Оперативно-розшукова діяльність як державно-правова форма боротьби зі злочинністю в сучасних умовах. Поняття та сутність ОРД.....	10
Тема 2. Суб'єкти оперативно-розшукової діяльності, їх права та обов'язки.	14
Тема 3. Принципи проведення оперативно-розшукової діяльності.	18
Тема 4. Підстави та порядок проведення оперативно-розшукової діяльності	23
Тема 5. Поняття та класифікація оперативно-розшукових заходів, їх загальна характеристика.....	28
Тема 6. Підстави та порядок закриття оперативно-розшукових справ. Строки ведення оперативно-розшукових справ. Гарантії законності під час здійснення оперативно-розшукової діяльності.....	31
Тема 7. Використання результатів оперативно-розшукової діяльності.....	36
4. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»	42
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	45

ВСТУП

Навчальна дисципліна **«Правові засади оперативно-розшукової діяльності»** є вибірковою і вивчається студентами спеціальності «081 – Право всіх форм навчання».

Введення даної дисципліни в навчальний процес є необхідним, оскільки є нагальна потреба формування компетентностей щодо наукової оцінки, проблем та потреб оперативно-розшукової діяльності як складової частини кримінального процесуального законодавства та формулюванню пропозицій щодо усунення прогалин у її правовій регламентації; тлумачення та застосування норм ОРД з врахуванням позицій ЄСПЛ та ВС, норм міжнародного кримінального права.

Метою викладання навчальної дисципліни **«Правові засади оперативно-розшукової діяльності»** є розкриття її значення в охороні інтересів громадян, юридичних осіб, отримання здобувачами вищої освіти необхідних знань щодо нормативно-правових основ здійснення оперативно-розшукової діяльності, а також вироблення навичок застосування положень чинного законодавства. У зв'язку із цим передбачається: з'ясування у процесі навчання основних понять оперативно-розшукової діяльності, її значення, принципів та місця у системі права України; напрацювання здобувачами вищої освіти навичок визначення приводів та підстав для проведення ОРД, складання проектів процесуальних документів у процесі проведення цієї діяльності, розв'язання задач, виконання тестових завдань тощо.

Основними завданнями вивчення дисципліни **«Правові засади оперативно-розшукової діяльності України»** є: ознайомлення з відповідною термінологією та основними поняттями навчальної дисципліни «Правові засади оперативно-розшукової діяльності», побудованих на оновлених концептуальних підходах до визначення її структури та змісту, де систематизовані та комплексно проаналізовані норми діючого законодавства з питань діяльності оперативних підрозділів правоохоронних органів України; вивчення теоретичного матеріалу, поданого за модульним принципом організації навчального процесу; практичне засвоєння учбового матеріалу, набуття навичок і вмінь у застосуванні законодавства, що регламентує проведення оперативно-розшукової діяльності в Україні; вивчення процесуального статусу оперативного працівника та інших суб'єктів відповідних правовідносин у зв'язку із їх участю у проведенні оперативно-розшукових заходів.

Практичні заняття – одна з основних форм навчання. Їх мета полягає у засвоєнні основних теоретичних положень і відпрацюванні навичок практичного застосування законодавчих норм, що регулюють діяльність судових та правоохоронних органів. Практичні заняття проходять у формі відповідей здобувачів вищої освіти на теоретичні питання, вирішення практичних завдань, ділових ігор, вивчення конкретних практичних прикладів. З найважливіших теоретичних тем проводяться колоквіуми.

На практичних заняттях перевіряється ступінь засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних питань дисципліни, положень законодавства та практики його застосування. Перевірка знань здійснюється також завдяки проведенню поточного модульного контролю.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- завдання оперативно-розшукової діяльності;
- поняття та правову основу оперативно-розшукової діяльності;
- принципи оперативно-розшукової діяльності;
- підстави для проведення оперативно-розшукової діяльності;
- права підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність;
- гарантії законності під час проведення оперативно-розшукової діяльності;
- строки проведення оперативно-розшукових справ;
- підстави та порядок закриття оперативно-розшукових справ;

вміти:

- складати проекти правових документів, з використанням законодавства, що регламентує порядок здійснення ОРД;
- володіти навичками роботи з комп'ютером, використовувати інформаційні технології для вирішення практичних задач в галузі права;
- демонструвати кваліфіковане застосування знань у професійній діяльності;
- тлумачити та правильно застосовувати норми матеріального та процесуального права;
- розуміти систему судових та правоохоронних органів, які забезпечують охорону прав людини і громадянина;
- здійснювати оцінку результатів оперативно-розшукової діяльності та використовувати їх у процесі доказування під час кримінального провадження;
- у правозастосовній діяльності правильно організовувати взаємодію з органами, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність;
- використовувати результати ОРД у процесі доказування у кримінальному провадженні.

1. Загальний розрахунок годин практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Оперативно-розшукова діяльність як державно-правова форма боротьби зі злочинністю в сучасних умовах. Поняття та сутність ОРД.	2
2	Суб'єкти оперативно-розшукової діяльності, їх права та обов'язки.	2
3	Принципи проведення оперативно-розшукової діяльності.	2
4	Підстави та порядок проведення оперативно-розшукової діяльності.	2
5	Поняття та класифікація оперативно-розшукових заходів, їх загальна характеристика.	2
6	Підстави та порядок закриття оперативно-розшукових справ. Строки ведення оперативно-розшукових справ. Гарантії законності під час здійснення оперативно-розшукової діяльності.	2
7	Використання результатів оперативно-розшукової діяльності.	2
Разом		14

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика оперативно-розшукової діяльності

Тема 1. Оперативно-розшукова діяльність як державно-правова форма боротьби зі злочинністю в сучасних умовах. Поняття та сутність ОРД.

Місце курсу в системі юридичних дисциплін. Сутність оперативно-розшукової діяльності (ОРД) як специфічного виду державно-правової діяльності, її завдання. Співвідношення з кримінально-процесуальною діяльністю.

Загальна характеристика правових джерел регулювання ОРД та їх класифікація. Конституція України, міжнародні правові акти з прав людини та їх значення для правового регулювання ОРД. Законодавчі, відомчі та міжвідомчі нормативно-правові акти. Рішення Європейського суду з прав людини щодо застосування спеціальних засобів розслідування та їх значення для вдосконалення нормативно-правового регулювання ОРД.

Тема 2. Суб'єкти оперативно-розшукової діяльності, їх права та обов'язки.

Підрозділи, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність та їх компетенція.

Фактичні передумови, правові засади і напрями взаємодії органів і підрозділів, що здійснюють ОРД, між собою та з іншими державними органами.

Правова основа взаємодії слідчого з працівниками оперативних підрозділів. Міжнародне співробітництво у сфері боротьби із злочинністю.

Тема 3. Принципи проведення оперативно-розшукової діяльності.

Принципи верховенства права та законності в ОРД. Метод правового регулювання ОРД. Проблема правовідносин в ОРД. Гарантії принципу законності: відомчий контроль, прокурорський нагляд та судовий контроль. Принцип дотримання основоположних прав і свобод людини в процесі здійснення ОРД та стандарти ЄС. Принцип взаємодії оперативних підрозділів з органами управління і населенням. Принцип публічності. Принцип єдності гласних і негласних заходів ОРД, а також комплексно-системного їх використання. Принцип конспірації. Принцип оперативності.

Змістовий модуль 2. Правові засади проведення оперативно-розшукової діяльності.

Тема 4. Підстави та порядок проведення оперативно-розшукової діяльності.

Підстави проведення ОРД. Порядок заведення оперативно-розшукової справи. Порядок отримання дозволу слідчого судді на здійснення заходів, які тимчасово обмежують права людини, та використання отриманої інформації. Структура та зміст клопотання оперативного підрозділу до слідчого судді на отримання дозволу для проведення ОРЗ, які тимчасово обмежують права людини. Дотримання режиму секретності під час проведення оперативно-розшукових заходів.

Тема 5. Поняття та класифікація оперативно-розшукових заходів, їх загальна характеристика.

Поняття оперативно-розшукового заходу та його правовий зміст. Класифікація оперативно-розшукових заходів. Гласні та негласні ОРЗ. ОРЗ, що проводяться з дозволу начальника оперативно-розшукового підрозділу. ОРЗ, які проводяться не інакше як за рішенням суду.

Опитування та його відмінність від допиту. Оперативна і контрольована закупки, їх види, оформлення результатів та можливість їх використання як доказів. Контрольована поставка. Наведення довідок як ОРЗ, спрямований на одержання інформації про фізичних або юридичних осіб, факти й обставини, що мають значення для вирішення завдань ОРД. Проникнення та обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи, а також оперативне обстеження інших приміщень, споруджень, ділянок місцевості та транспортних засобів. Виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації (оперативне проникнення). Зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж,

електронних інформаційних мереж. Установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу. Накладення арешту на кореспонденцію, її огляд та виїмка. Аудіо, відеоконтроль особи. Аудіо, відеоконтроль місця. Спостереження за особою, річчю або місцем. Збір зразків, необхідних для порівняльного дослідження. Дослідження предметів та документів. Ототожнення особистості. Оперативний експеримент, його відмінність від провокації злочину.

Тема 6. Підстави та порядок закриття оперативно-розшукових справ. Строки ведення оперативно-розшукових справ. Гаранті законності під час здійснення оперативно-розшукової діяльності.

Підстави закриття оперативно-розшукових справ. Порядок закриття оперативно-розшукової справи. Строки ведення оперативно-розшукових справ, порядок їх продовження. Припинення та поновлення обчислення строку ведення оперативно-розшукової справи. Внутрішній контроль та прокурорський нагляд за додержанням вимог законодавства під час здійснення оперативно-розшукової діяльності.

Тема 7. Використання результатів оперативно-розшукової діяльності

Визначення результатів ОРД, їх характеристика і види. Основні напрями використання результатів ОРД: як приводи та підстави для початку досудового розслідування; для отримання фактичних даних, які можуть бути доказами у кримінальному провадженні; для попередження, виявлення, припинення і розслідування злочинів, розвідувально-підривних посягань проти України; для розшуку злочинців та осіб, які безвісти зникли; для забезпечення безпеки працівників суду, правоохоронних органів та осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, членів їх сімей та близьких родичів, а також співробітників розвідувальних органів України та їх близьких родичів, осіб, які конфіденційно співробітничать або співробітничали з розвідувальними органами України та членів їх сімей; для взаємного інформування підрозділів, уповноважених здійснювати оперативно-розшукову діяльність, та інших правоохоронних органів; для інформування державних органів.

Умови, порядок і способи використання результатів ОРД у кримінальному провадженні. Оформлення результатів ОРД. Прийняття рішення про їх реалізацію. Легалізація оперативно-розшукової інформації та її розсекречування. Порядок передачі матеріалів ОРД органам досудового розслідування. Особливості перевірки і оцінки результатів ОРД слідчим. Способи їх використання для вирішення завдань кримінального провадження.

3. ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Методичні поради

Тестові завдання призначені для контрольної перевірки знань студентів з навчальної дисципліни «Правові засади оперативно-розшукової діяльності». Кожне питання супроводжується декількома альтернативними варіантами відповідей, позначеними цифрами 1,2,3, ...

Як правильні приймаються ті відповіді, які відповідають формулюванням чинного кримінального процесуального кодексу та інших нормативних актів кримінального процесуального права. Основу будь-якого юридичного знання становить знання нормативних положень. Тому відповідна побудова тестів повинна стимулювати звернення до першоджерел, якими є текст актів законодавства, що регулюють суспільні відносини в галузі оперативно-розшукової діяльності в Україні. Видається, що акцент на точні юридичні формулювання в тестах не лише необхідний, а й допустимий, можливість його використання не лише в ході заліку, а й під час поточного навчання, підготовки до занять, коли студент має змогу користуватися усіма необхідними джерелами.

Розв'язання задач (ситуаційних завдань) є окремою формою вивчення навчальної дисципліни «Правові засади оперативно-розшукової діяльності». Вона спрямована переважно на оволодіння навичками з практики застосування норм цієї галузі права. Така практика, у свою чергу, являє собою невід'ємну частину предмета оперативно-розшукової діяльності як навчальної дисципліни у юридичному вищому навчальному закладі.

Отже, основними цілями розв'язання задач з навчальної дисципліни «Правові засади оперативно-розшукової діяльності» є такі:

- 1) набуття та закріплення навичок самостійної роботи з нормативним матеріалом кримінального процесуального характеру переважно у правозастосовній (практичній) площині;
- 2) вироблення вміння давати власну правову оцінку конкретних життєвих ситуацій (фактичних обставин);
- 3) досягнення належного рівня обґрунтування власної правової оцінки фактичних обставин.

Перш ніж приступити до розв'язання задачі, необхідно уважно її прочитати, звернувши особливу увагу на юридичну термінологію, усвідомивши усі обставини, викладені в умові. Розв'язувати задачу потрібно відповідно до точно зазначених обставин. Довільна зміна умов або допущення того, що не зазначено в тексті, не дозволяється. Під час проведення занять можна обговорити також інші варіанти задачі. Якщо в процесі з'ясування її змісту виникають сумніви щодо певної обставини справи, то слід виходити із загального правила: «будь-які сумніви тлумачаться на користь обвинуваченого або підсудного».

Остаточне вирішення завдання - це логічно пов'язана низка аргументованих суджень, доказів і висновків, що ґрунтуються на законі, а

іноді й на іншому нормативному акті. В будь-якому випадку студент повинен робити чітке посилання на певний пункт, частину, статтю відповідного нормативно-правового документа, в якому міститься відповідь на вирішену задачу. Незалежно від того, чи сформульовано в задачі конкретне питання або завдання (кілька питань чи завдань), її розв'язання у найбільш загальній формі включає:

1. Встановлення кримінального процесуального змісту наведених в умовах задачі фактичних обставин.
2. Формулювання власної правової оцінки у відповідній формі (кількох формах).
3. Обґрунтування здійсненої правової оцінки.
4. Конкретну відповідь на поставлені в задачі питання чи завдання.

Коли запитання вичерпані, завдання розв'язане, викладач підводить підсумки диспуту, аналізує його хід, називає студентів, які показали добрі знання, а також вирішує питання, з яких не досягнуто єдності думки. Він також оцінює відповіді кожного студента, відзначає найбільш аргументовані та юридично грамотні відповіді, звертає увагу на мовні помилки, неправильне вживання юридичних термінів і понять, неточні юридичні формулювання.

Змістовий модуль 1. Поняття і зміст теорії доказів у кримінальному процесуальному праві.

Тема 1. Оперативно-розшукова діяльність як державно-правова форма боротьби зі злочинністю в сучасних умовах. Поняття та сутність ОРД

Контрольні питання до теми:

1. Поняття та ознаки оперативно - розшукової діяльності.
2. Основні історичні етапи становлення оперативно-розшукової діяльності.
3. Об'єкт та предмет оперативно-розшукової діяльності як науки.
4. Методи теорії оперативно-розшукової діяльності.
5. Завдання оперативно - розшукової діяльності, їх різновиди.
6. Завдання оперативно-розшукової діяльності як складова частина завдань правоохоронних органів.
7. Міждисциплінарні зв'язки теорії оперативно-розшукової діяльності.

Творчо-аналітичне завдання:

1. Визначити поняття «завдання» оперативно-розшукової діяльності, вказати якою нормою Закону України «Про ОРД» це обумовлено.
2. Вказати в чому полягає сутність стратегічних і тактичних завдань оперативно-розшукової діяльності.
3. Визначити в чому полягає необхідність здійснення оперативно-розшукової діяльності.

4. Вказати шлях виконання тактичних завдань оперативно-розшукової діяльності.

5. Охарактеризувати стратегічні завдання у процесі оперативно-розшукової діяльності.

6. Вкажіть, що представляє собою оперативно-розшукова діяльність і через які поняття, види і характерні ознаки вона розкривається.

7. Вказати якими законодавчими актами визначається порядок взаємодії оперативних підрозділів з органами влади та управління.

Теми ІНДЗ (рефератів)

1. Генезис оперативно-розшукової діяльності в Україні.

2. Сутність оперативно-розшукової діяльності як специфічного виду державно-правової діяльності.

3. Нормативно-правові джерела регулювання оперативно-розшукової діяльності, їх загальна характеристика та класифікація.

Тестові завдання

Тест 1. Відповідно до ст. 1 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» до завдань оперативно-розшукової діяльності належить:

1. Розкриття злочинів
2. Проведення слідчих, процесуальних дій
3. Пошук і фіксація фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб та груп, відповідальність за які передбачена у кримінальному кодексі України
4. Лише фіксація фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб та груп

Тест 2. Відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» до принципів оперативно-розшукової діяльності належить:

1. Диспозитивність
2. Змагальність
3. Публічність
4. Верховенство права

Тест 3. До підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, не належать:

1. Розвідувальний орган спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у справах охорони державного кордону (власної безпеки)
2. Військова контррозвідка служби безпеки України
3. Підрозділи внутрішнього контролю національного антикорупційного бюро України
4. Органи державної лісової охорони

Тест 4. Проведення оперативно-розшукової діяльності підрозділами інших міністерств, відомств, окрім тих, що визначені у Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність»:

5. Дозволяється у виняткових випадках за рішенням слідчого судді
6. Дозволяється у випадках, визначених законом
7. Дозволяється виключно за рішенням керівників цих міністерств, відомств
8. Забороняється

Тест 5. Відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» оперативно-розшукові заходи можуть здійснюватися:

1. Суб'єктами оперативно-розшукової діяльності, визначеними Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність», а також деякими іншими підрозділами, визначеними в окремих підзаконних нормативно-правових актах
2. Виключно підрозділами, визначеними Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність»
3. Підрозділами, визначеними Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» та деякими іншими підрозділами, визначеними в окремих законах
4. Підрозділами, визначеними Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» та іншими підрозділами за рішенням слідчого судді

Тест 6. Відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» не є підставою для проведення оперативно-розшукової діяльності:

1. Наявність достатньої інформації, що потребує перевірки про злочини, що готуються
2. Наявність достатньої інформації, що потребує перевірки про вчинений злочин
3. Наявність узагальнених матеріалів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом
4. Потреба в отриманні розвідувальної інформації в інтересах безпеки суспільства і держави

Тест 7. До початку досудового розслідування можуть бути проведені оперативно-розшукові заходи з метою:

1. Перевірки інформації про осіб, що готують вчинення злочину
2. Перевірки інформації про осіб, які переховуються від органів досудового розслідування та слідчого судді
3. Перевірки інформації про вчинення адміністративного правопорушення
4. Перевірки інформації про вчинений злочин

Тест 8. Відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» підстави для проведення оперативно-розшукової діяльності можуть міститися:

1. У вказівках прокурора
2. У висновках експерта
3. У наказах і розпорядженнях керівників міністерств і відомств
4. У постановах кабінету міністрів України

Задача 1. Керівник оперативного підрозділу, керуючись своїм великим практичним досвідом, дав вказівку своїм співробітникам, щоб вони розуміли оперативно-розшукову діяльність так, як він її трактує.

Чи правомочні рішення керівника щодо обов'язкового використання його поняття оперативно-розшукової діяльності його співробітниками?

Чи надає законодавець таке визначення, якщо так, то де і в якій статті?

Надайте власне визначення ОРД та обґрунтуйте його (мінімум 3).

Задача 2. У бесіді з оперативним працівником співробітник детективного і охоронного агентства, який раніше працював у цьому ж підрозділі, доводив, що він продовжує мати право займатися оперативно-розшуковою діяльністю.

Чи правий співробітник детективного і охоронного агентства?

Обґрунтуйте відповідь, посилаючись на конкретну статтю і нормативний акт.

Визначте суб'єктів ОРД відповідно до законодавства та надайте власне обґрунтування надання їм права на ОРД.

Задача 3. Використовуючи спеціальну літературу і нормативні правові акти встановіть:

Яким чином може бути представлена система принципів оперативно-розшукової діяльності?

Визначте та обґрунтуйте ієрархію принципів оперативно-розшукової діяльності?

У чому полягає практичне та теоретичне значення конкретних принципів оперативно-розшукової діяльності?

Які відомості в оперативно-розшуковій діяльності становлять державну таємницю?

Задача 4. Використовуючи нормативні правові акти, знайдіть відповіді та законспекуйте їх:

На чому ґрунтується оперативно-розшукова діяльність?

У чому полягає зміст принципу законності,

У чому полягає зміст принципу поваги і дотримання прав та свобод людини і громадянина у різних суб'єктах, що здійснюють ОРД?

У чому полягає зміст принципу конспірації?

У чому полягає зміст принципу поєднання гласних і негласних

Тема 2. Суб'єкти оперативно-розшукової діяльності, їх права та обов'язки.

Контрольні питання до теми:

1. Поняття, види і загальні риси оперативних підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність.

2. Оперативні підрозділи національної поліції, СБУ та Служби зовнішньої розвідки України.

3. Оперативні підрозділи Державної прикордонної служби України та управління державної охорони.

4. Оперативні підрозділи органів доходів і зборів та органів, установ виконання покарань і слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України.

5. Розвідувальні органи Міністерства оборони України.

6. Оперативні підрозділи Національного антикорупційного бюро України та Державного антикорупційного бюро України.

7. Взаємодія оперативних підрозділів між собою та з іншими підрозділами правоохоронних органів.

Теми ІНДЗ (рефератів)

1. Правові засади і напрями взаємодії органів і підрозділів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність.

2. Правова основа взаємодії оперативних підрозділів зі слідчими.

3. Спеціальні підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю як специфічний суб'єкт оперативно-розшукової діяльності.

4. Характеристика оперативно-розшукової діяльності Служби безпеки України як правоохоронного органу спеціального призначення.

Тестові завдання

Тест 1. За відсутності підстав, визначених у Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність», приймати рішення про проведення оперативно-розшукових заходів:

1. Дозволяється прокурору у виняткових випадках, передбачених законом.

2. Дозволяється керівнику оперативного підрозділу у випадках, передбачених законом.

3. Забороняється.

4. Дозволяється слідчому судді за клопотанням керівника оперативного підрозділу.

Тест 2. Виконання письмових доручень слідчого та вказівок прокурора:

1. Не відноситься до обов'язків підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, оскільки їх виконання не передбачено у Кримінальному процесуальному кодексі України.

2. Відноситься до обов'язків підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність відповідно до вимог Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність».

3. Не відноситься до обов'язків підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, оскільки їх виконання не передбачено у Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність».

4. Відноситься до обов'язків підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, виключно у разі, якщо їх виконання передбачено у наказах і розпорядженнях відповідних керівників міністерств і відомств.

Тест 3. Згідно із Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» до органу досудового розслідування для початку досудового розслідування направляються:

1. Зібрані матеріали, у яких зафіксовано фактичні дані про виявлений злочин.

2. Виключно матеріали оперативно-розшукової справи нетаємного характеру, у яких містяться відомості про виявлений злочин.

3. Виключно постанова відповідного керівника оперативного підрозділу з викладенням обставин виявленого злочину.

4. Матеріали оперативно-розшукової справи не направляються до органу досудового розслідування для початку досудового розслідування.

Тест 4. Згідно із Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» у разі виявлення ознак злочину під час оперативно-розшукових заходів, що тривають і припинення яких може негативно вплинути на результати кримінального провадження, підрозділ, який здійснює оперативно-розшукову діяльність:

1. Направляє зібрані матеріали, що містять фактичні дані про виявлений злочин, до органу досудового розслідування, повідомивши про це керівнику відповідного відомства.

2. Повідомляє відповідний орган досудового розслідування та прокурора про виявлення ознак злочину, закінчує проведення оперативно-розшукового заходу, після чого направляє зібрані матеріали, в яких зафіксовано фактичні дані про злочин, до відповідного органу досудового розслідування.

3. Продовжує проведення оперативно-розшукових заходів з метою перевірки інформації про виявлений злочин, після чого направляє зібрані матеріали до керівника відомства для вирішення питання про їх передачу до органу досудового розслідування.

4. Повідомляє відповідний орган досудового розслідування про

виявлення ознак злочину, закінчує проведення оперативно-розшукового заходу, після чого направляє зібрані матеріали, в яких зафіксовано фактичні дані про злочин, до слідчого судді з клопотанням про дозвіл щодо початку досудового розслідування.

Тест 5. Відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» не можуть проводити слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії у кримінальному провадженні в порядку, передбаченому Кримінальним процесуальним кодексом України, оперативні підрозділи:

1. Органів доходів і зборів.
2. Державної пенітенціарної служби.
3. Управління державної охорони.
4. Державної прикордонної служби.

Тест 6. Відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» права підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, реалізуються:

1. У проведенні негласних слідчих (розшукових) дій, передбачених у Кримінальному процесуальному кодексі України.
2. У здійсненні оперативно-розшукових заходів, перелік яких визначено у Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність».
3. Лише у діях, передбачених положеннями нормативно-правових актів міністерств та відомств, у структурі яких знаходяться оперативні підрозділи.
4. Лише у діях, передбачених постановами Кабінету Міністрів України та іншими підзаконними нормативно-правовими актами, що регулюють проведення оперативно-розшукової діяльності.

Тест 7. Відповідно до вимог Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» проведення таких оперативних заходів, як контрольована поставка, контрольована та оперативна закупка, здійснюється:

1. Виключно у порядку, визначеному нормативно-правовими актами Міністерства внутрішніх справ України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, Служби безпеки України, погодженими з Генеральною прокуратурою України та зареєстрованими у Міністерстві юстиції України.
2. Виключно у порядку, передбаченому положеннями ст. 271 Кримінального процесуального кодексу України.
3. Згідно з положеннями ст. 271 Кримінального процесуального кодексу України у порядку, визначеному нормативно-правовими актами Міністерства внутрішніх справ України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, Служби безпеки України, погодженими з Генеральною прокуратурою України та зареєстрованими у Міністерстві юстиції України.
4. Згідно з положеннями ст. 271 Кримінального процесуального

кодексу України у порядку, визначеному постановою Кабінету Міністрів України.

Тест 8. Відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» питання щодо проведення оперативно-розшукових заходів регулюються:

1. Виключно положеннями глави 21 Кримінального процесуального кодексу України.
2. Згідно з положеннями глави 21 Кримінального процесуального кодексу України з урахуванням особливостей, встановлених Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність».
3. Виключно інструкціями керівника оперативного підрозділу.
4. Виключно вказівками прокурора.

Задача 1. Начальник оперативного підрозділу дав вказівку оперативному працівнику УВП на проведення оперативно-розшукового заходу «особистий розшук», що викликало у співробітника деякий сумнів щодо наявності такого оперативно-розшукового заходу.

Знайдіть нормативний акт і з'ясуйте, чи відноситься «особистий розшук» до оперативно-розшукових заходів.

За наслідками розгляду першого питання – як повинен вчинити працівник, який отримав таку вказівку керівника?

Задача 2. На черговій зустрічі конфідент «Іванов» повідомив оперуповноваженому, що в процесі розмови з комірником Сидоровим йому стало відомо, що останній виготовив десять грошових купюр по 20 гривень кожна. Пристрій він обладнав у себе на складі і досить добре приховав.

Збути фальшиві купюри він намагається через знайомого майстра.

Сидоров впевнений, що ні майстер, ні продавець з першого погляду не відрізнять фальшивих грошей від справжніх. При цьому Сидоров просив конфідента підшукати йому інші канали збуту фальшивих грошей.

Оцінити оперативну обстановку.

Визначити, які заходи необхідно здійснити в даній ситуації оперативному працівнику.

Скласти необхідні документи.

Задача 3. При розробці злочинного угруповання було встановлено, що одним із лідерів цього угруповання є син «В» - депутата законодавчих зборів. Випадково дізнавшись про те, що стосовно його сина заведено справу оперативного обліку, «В» став вимагати негайного припинення «цього неподобства», погрожуючи при цьому посадовим особам оперативно-розшукового органу.

Чи законні вимоги депутата «В»?

Громадянин «Н» працював на АЕС в якості інженера-експлуатувача. Відносно «Н» було проведено комплекс оперативно-розшукових заходів, в тому числі опитування сусідів. Дізнавшись від останніх, що ним цікавляться правоохоронні органи і, вважаючи, що в даному випадку порушені його конституційні права, «Н» з відповідною заявою звернувся в прокуратуру.

Задача 4. Чи порушено даному випадку конституційні права «Н»?

До оперуповноваженого кримінальної поліції звернувся знайомий підприємець з проханням встановити спостереження за його дружиною з метою встановлення фактів подружньої зради.

Оперативний працівник двічі зафіксував на фотоплівку зустрічі подружжя підприємця з громадянином «І» в кафе «Гойча», фотографії представив ініціатору.

Оцініть дії оперативного працівника з точки зору Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» і кримінального кодексу України.

Задача 5. Адвокат, який здійснює захист інтересів обвинуваченого за ч. 1 ст.115 КК України, повідомив своєму знайомому оперуповноваженому кримінальної поліції про те, що зі слів його підзахисного крім одного вбивства він скоїв ще низку вбивств та розбійних нападів. Надалі інформація підтвердилася, за що адвокат отримав грошову винагороду від органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність як конфідент.

Чи міг правомочний орган, який здійснює оперативно-розшукову діяльність використовувати адвоката в якості конфідента?

Оцініть дії оперуповноваженого кримінальної поліції з точки зору моральних основ оперативно-розшукової діяльності.

Задача 6. Приватний детектив «С», виконуючи доручення клієнта, встановив саморобний прослуховуючий пристрій в офісі конкуруючої компанії «Дельта», в результаті чого замовник була в курсі всіх проведених «Дельтою» операцій на ринку цінних паперів.

Дайте правову оцінку діям приватного детектива з точки зору Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» і кримінального кодексу України.

Тема 3. Принципи проведення оперативно-розшукової діяльності.

Контрольні питання до теми:

1. Принципи верховенства права та законності в ОРД.
2. Метод правового регулювання ОРД. Проблема правовідносин в ОРД.
3. Гарантії принципу законності: відомчий контроль, прокурорський нагляд та судовий контроль.

4. Принцип дотримання основоположних прав і свобод людини в процесі здійснення ОРД та стандарти ЄС.

5. Принцип взаємодії оперативних підрозділів з органами управління і населенням.

6. Принцип публічності.

7. Принцип єдності гласних і негласних заходів ОРД, а також комплексно-системного їх використання.

8. Принцип конспірації.

9. Принцип оперативності.

Теми ІНДЗ (рефератів)

1. Рішення Європейського суду з прав людини щодо застосування спеціальних засобів розслідування та їх значення для вдосконалення нормативно-правового регулювання ОРД.

2. Дотримання вимог нормативно-правових актів з питань охорони державної таємниці як спеціальний принцип в діяльності оперативних підрозділів правоохоронних органів України.

Тестові завдання

Тест 1. Згідно із законом «Про оперативно-розшукову діяльність» прийняття рішень про проведення оперативно-розшукових заходів, які не потребують дозволу слідчого судді, здійснюється наступним чином:

1. Керівником відповідного оперативного підрозділу або його заступником з повідомленням про прийняте рішення слідчого суддю.

2. Керівником відповідного оперативного підрозділу або його заступником з повідомленням про прийняте рішення слідчого.

3. Керівником відповідного оперативного підрозділу або його заступником з повідомленням про прийняте рішення прокурора.

4. Керівником оперативного підрозділу або його заступником з повідомленням про прийняте рішення вищестоящего керівника.

Тест 2. Згідно із Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» аудіо-, відеоконтроль особи та спостереження за особою:

1. Проводяться на підставі постанови керівника відповідного оперативного підрозділу або його заступника, погодженої з прокурором.

2. Проводяться на підставі ухвали слідчого судді, постановленої за клопотанням керівника оперативного підрозділу, погодженим із керівником відповідного відомства міністерства внутрішніх справ України.

3. Проводяться на підставі ухвали слідчого судді, постановленої за клопотанням керівника відповідного оперативного підрозділу або його заступника, погодженим із прокурором.

4. Проводяться виключно як негласні слідчі (розшукові) дії з підстав і в порядку, передбаченому у кримінальному процесуальному кодексі України.

Тест 3. Відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову

діяльність» негласне обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи:

1. Проводиться на підставі ухвали слідчого судді, постановленої за клопотанням керівника відповідного оперативного підрозділу або його заступника, погодженого з прокурором.

2. Проводиться на підставі рішення слідчого за клопотанням керівника відповідного оперативного підрозділу або його заступника.

3. Проводиться на підставі ухвали слідчого судді, постановленої за клопотанням керівника відповідного оперативного підрозділу або його заступника без погодження з прокурором.

4. Проводиться на підставі постанови керівника відповідного оперативного підрозділу або його заступника, погодженої з прокурором.

Тест 4. Згідно із законом «Про оперативно-розшукову діяльність» про заведення оперативно-розшукової справи:

1. Складається рапорт, на який начальником відповідного підрозділу накладається резолюція щодо можливості проведення оперативно-розшукових заходів.

2. Виноситься постанова, яка затверджується слідчим суддею.

3. Виноситься постанова, яка затверджується начальником або уповноваженим заступником начальника відповідного органу.

4. Складається довідка, яка доповідається начальнику або уповноваженому заступнику начальника відповідного органу.

Тест 5. Згідно із Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» контроль за оперативно-розшуковою діяльністю не здійснюється:

1. Центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань.

2. Розвідувальним органом міністерства оборони України.

3. Національним антикорупційним бюро України.

4. Центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму.

Тест 6. Відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» без заведення оперативно-розшукової справи проведення оперативно-розшукових заходів:

1. Дозволяється у випадках перевірки інформації про готування до вчинення або вчинення злочинів невеликої або середньої тяжкості.

2. Забороняється у будь-якому випадку.

3. Забороняється, крім випадку перевірки осіб у зв'язку з допуском їх до державної таємниці, а також до роботи з ядерними матеріалами та на ядерних установках.

4. Забороняється, крім випадку перевірки осіб у зв'язку з допуском їх

до роботи з психотропними, хімічними та іншими речовинами, що завдають шкоди здоров'ю людей та навколишньому середовищу.

Тест 7. Згідно із Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» на особу, яка переховується від органів досудового розслідування, суду або ухиляється від відбування кримінального покарання:

1. Ведеться тільки одна оперативно-розшукова справа.
2. Ведеться кілька оперативно-розшукових справ залежно від кількості злочинів, у вчиненні яких підозрюється особа.
3. Ведуться окремі оперативно-розшукові справи на кожній стадії кримінального провадження.
4. Оперативно-розшукова справа не заводиться, оскільки щодо неї вже розпочате кримінальне провадження.

Тест 8. Протягом якого часу прокурор письмово повідомляється про заведення оперативно-розшукової справи?

1. Протягом доби.
2. Протягом трьох діб.
3. Протягом десяти діб.
4. У законі України «про оперативно-розшукову діяльність» не передбачено обов'язкове повідомлення прокурора про заведення оперативно-розшукової справи.

Задача 1. До оперативного відділу УВП надійшла інформація про те, що, засуджений Швидкий, який звільнився, перед звільненням домовився з засудженим Ковальчуком В.Р., що 28 лютого о 14 годині він здійснить перекидання сильнодіючих медичних препаратів, наркотиків а також грошей /картковий борг/ в районі баштового крана. Оперативний працівник з метою перевірки даної інформації вирішив організувати проведення ряду **заходів з використанням методів ОРД.**

Сплануйте конкретні заходи, які необхідно здійснити з метою перевірки інформації, що надійшла.

Виступаючи в ролі оперативного працівника організуйте проведення заходів з використанням особистого пошуку.

Задача 2. Оперативний працівник отримав інформацію від конфідента «Вітер», що 25 лютого з установи звільнився засуджений Макаренко, який домовився з вільнонайманим майстром, який надавав йому допомогу під час відбування покарання, відмітити звільнення в ресторані «Плай». Прізвище, ім'я, по батькові, зовнішні прикмети вільнонайманого майстра негласному співробітнику не вдалося встановити, але відомо, що зустріч в ресторані відбудеться через 8 днів після звільнення. Під час зустрічі майстер повинен взяти наркотики та передати засудженому на прізвисько «Бриль».

Виступаючи в ролі оперативного працівника організуйте реалізацію даної інформації, із застосуванням методів ОРД.

Письмово складіть необхідні документи за результатами проведених заходів.

Задача 3. До оперативного відділу УВП надійшла оперативна інформація про те, що з території складу готової продукції співробітники – комірник Іванова Л.П. і водій Афанасьєв В.К., виношують намір через 2 дні в обідній час здійснити викрадання дефіцитних свердел, інструменту.

З метою перевірки інформації оперативний працівник вирішив провести особистий пошук.

Виступаючи в ролі оперативного працівника складіть план заходів по застосуванню особистого пошуку.

Визначте послідовність заходів, що проводяться.

За результатами проведеного заходу складіть рапорт.

Задача 4. Оперуповноважений одержав оперативну інформацію про те, що начальник цеху комплектації готової продукції Григоренко М.І. по домовленості з експедитором по реалізації Авраменко П.Г. збуває невраховані надлишки меблів в магазинах міста. Вивіз меблів з УВП в основному здійснює водій установи Микуліч В.Л. на автомашині марки «Камаз»

Необліковані меблі оформляються через склад готової продукції, де комірником працює Волкова М.Д.. Встановлено, що комірник в розкраданні участі не приймає, хоча може догадуватися про це. Роль водія Микуліча у розкраданні не встановлена.

Оперуповноваженому стало відомо, що 15 березня 2021 р. зі складу установи Микулічем В.Л. згідно розпорядження, були вивезені меблі, але в якому асортименті і в який магазин вони поступили – невідомо. Погрузку меблів здійснювали засуджені 4 загону Климов В.Б., Рак П.Т., Сомов Ю.С., Варущик П.І.

Виступаючи в ролі оперативного працівника оцініть оперативну обстановку.

Враховуючи отриману інформацію прийміть рішення.

За результатами прийнятого рішення складіть необхідні документи.

Задача 5. Приватний детектив «С», виконуючи доручення клієнта, встановив саморобний прослуховуючий пристрій в офісі конкуруючої компанії «Дельта», в результаті чого замовник була в курсі всіх проведених «Дельтою» операцій на ринку цінних паперів.

Дайте правову оцінку діям приватного детектива з точки зору Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» і кримінального кодексу України.

До поліції звернулася громадянка Ліфанова з проханням встановити особу, яка постійно робить написи нецензурного змісту в під'їзді за місцем проживання Ліфанової. Черговий направив її до оперуповноваженому

кримінальної поліції, який усно відмовив у проханні, пояснивши при цьому, що такими правопорушеннями займається дільничний.

Чи є обґрунтованою відмова?

Задача 6. Для отримання оперативно-значущої інформації в середовищі молодіжної угруповання, що займається крадіжками з автомобілів, оперативно-розшукової орган уклав контракт про конфіденційну співпрацю з 17-ти річним «А» на оплатній основі.

Визначте правомірність умови укладення оперативно-розшукової контракту в даному випадку.

Задача 7. Громадянин «А», який співпрацює з оперативно-розшуковим органом на контрактній основі у віці 50-ти років в результаті необережного поводження з вогнем втратив зір, що виключало можливість його подальшої співпраці. Керівництво оперативно-розшукового підрозділу відмовило у наданні йому пенсії по інвалідності мотивуючи це тим, що зір «А» втратив з власної вини, а не в результаті проведення оперативно-розшукового заходу.

Чи є правомірною відмова?

Яким нормативно-правовим актом врегульовану подібну ситуацію?

Змістовий модуль 2. Правові засади проведення оперативно-розшукової діяльності.

Тема 4. Підстави та порядок проведення оперативно-розшукової діяльності

Контрольні питання до теми:

1. Порядок та підстави заведення оперативно-розшукової справи. Їх загальна характеристика.

2. Достатня інформація про протиправні дії кримінального характеру – як підстава для проведення оперативно-розшукової діяльності.

3. Запити повноважних державних органів, установ, організацій про перевірку осіб.

4. Потреба в отриманні розвідувальної інформації в інтересах безпеки суспільства і держави.

5. Порядок здійснення заходів, які тимчасово обмежують права людини, та використання отриманої інформації.

6. Гарантії законності під час здійснення оперативно-розшукової діяльності. Контроль за оперативно-розшуковою діяльністю.

7. Санкціонування окремих оперативно-розшукових заходів.

8. Строки ведення оперативно-розшукових справ.

9. Підстави закриття оперативно-розшукових справ.

Теми ІНДЗ (рефератів)

1. Характеристика суб'єктів відомчого контролю за оперативно-розшуковою діяльністю.
2. Особливості судового контролю за оперативно-розшуковою діяльністю.

Тестові завдання

Тест 1. Відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» під час здійснення оперативно-розшукової діяльності обмеження прав і свобод людини та юридичних осіб:

1. Може застосовуватись за рішенням керівника оперативного підрозділу лише з метою виявлення, попередження чи припинення тяжкого або особливо тяжкого злочину.
2. Не може застосовуватись у будь-якому випадку.
3. Може застосовуватись лише за рішенням слідчого судді з метою виявлення, попередження чи припинення тяжкого або особливо тяжкого злочину.
4. Може застосовуватись лише за рішенням слідчого з метою виявлення, попередження чи припинення злочину.

Тест 2. Згідно з вимогами Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» оперативно-розшукові заходи, пов'язані з тимчасовим обмеженням прав людини, не можуть проводитись з метою:

1. Розшуку осіб, які ухиляються від відбування кримінального покарання.
2. Розшуку осіб, які безвісти зникли.
3. Запобігання злочинам середньої тяжкості, їх виявлення та припинення.
4. Захисту життя, здоров'я, житла і майна осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві.

Тест 3. Згідно із законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» спостереження за особою, реччю або місцем, аудіо-, відеоконтроль місця не може проводитися:

1. З метою забезпечення безпеки працівників суду і правоохоронних органів.
2. З метою забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, членів їх сімей та близьких родичів цих осіб.
3. З метою отримання розвідувальної інформації в інтересах безпеки суспільства і держави.
4. З метою отримання відомостей, які вказують на вчинення діяння, передбаченого кодексом України про адміністративні правопорушення.

Тест 4. Відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» ведення оперативно-розшукових справ щодо невстановлених осіб, які готують вчинення злочину, здійснюється:

1. Лише до їх встановлення.
2. До їх встановлення, але не більше строків давності притягнення до кримінальної відповідальності.
3. Лише до їх розшуку.
4. Лише на строк, визначений ухвалою слідчого судді.

Тест 5. Згідно із законом України «про оперативно-розшукову діяльність» щодо осіб, які переховуються від органів досудового розслідування, ведення оперативно-розшукових справ здійснюється:

1. До їх розшуку, але не більше двох місяців.
2. До їх розшуку, але не більше трьох місяців.
3. До їх розшуку, але не більше чотирьох місяців.
4. До їх розшуку, але не більше строків давності притягнення до кримінальної відповідальності чи строків давності виконання обвинувального вироку

Тест 6. Згідно із Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» щодо осіб, стосовно яких є дані про участь у підготовці до вчинення злочину, ведення оперативно-розшукової справи (без можливого продовження) здійснюється до встановлення та фіксації фактичних даних про протиправні діяння, відповідальність за які передбачена у Кримінальному кодексі України, але не більше:

1. Трьох місяців.
2. Двох місяців.
3. Шести місяців.
4. Чотирьох місяців.

Тест 7. Відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» строк ведення оперативно-розшукової справи може бути продовжений:

1. За наявності даних, отриманих у ході ведення оперативно-розшукової справи, про участь особи у підготовці тяжкого чи особливо тяжкого злочину.
2. За наявності даних, отриманих у ході ведення оперативно-розшукової справи, про участь особи у підготовці злочину невеликої чи середньої тяжкості.
3. За наявності даних, отриманих у ході ведення оперативно-розшукової справи, про участь особи у підготовці кримінального проступку
4. За наявності даних, отриманих у ході ведення оперативно-розшукової справи, про участь особи у підготовці адміністративного правопорушення.

Тест 8. Згідно із Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» не наділений повноваженнями щодо продовження строку ведення оперативно-розшукової справи:

1. Голова Національної поліції України.
2. Голова Служби безпеки України.
3. Директор Національного антикорупційного бюро України.
4. Голова Державної служби фінансового моніторингу України.

Задача 1. До оперуповноваженого кримінальної поліції звернувся знайомий підприємець з проханням встановити спостереження за його дружиною з метою встановлення фактів подружньої зради.

Оперативний працівник двічі зафіксував на фотоплівку зустрічі подружжя підприємця з громадянином «І» в кафе «Гойча», фотографії представив ініціатору.

Оцініть дії оперативного працівника з точки зору Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» і кримінального кодексу України.

Задача 2. Адвокат, який здійснює захист інтересів обвинуваченого за ч. 1 ст.115 КК України, повідомив своєму знайомому оперуповноваженому кримінальної поліції про те, що зі слів його підзахисного крім одного вбивства він скоїв ще низку вбивств та розбійних нападів. Надалі інформація підтвердилася, за що адвокат отримав грошову винагороду від органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність як конфідент.

Чи міг правомочний орган, який здійснює оперативно-розшукову діяльність використовувати адвоката в якості конфідента?

Оцініть дії оперуповноваженого кримінальної поліції з точки зору моральних основ оперативно-розшукової діяльності.

Задача 3. Приватний детектив «С», виконуючи доручення клієнта, встановив саморобний прослуховуючий пристрій в офісі конкуруючої компанії «Дельта», в результаті чого замовник була в курсі всіх проведених «Дельтою» операцій на ринку цінних паперів.

Дайте правову оцінку діям приватного детектива з точки зору Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» і кримінального кодексу України.

До поліції звернулася громадянка Ліфанова з проханням встановити особу, яка постійно робить написи нецензурного змісту в під'їзді за місцем проживання Ліфанової. Черговий направив її до оперуповноваженому кримінальної поліції, який усно відмовив у проханні, пояснивши при цьому, що такими правопорушеннями займається дільничний.

Чи є обґрунтованою відмова?

Задача 4. Для отримання оперативно-значущої інформації в середовищі молодіжної угруповання, що займається крадіжками з автомобілів,

оперативно-розшукової орган уклав контракт про конфіденційну співпрацю з 17-ти річним «А» на оплатній основі.

Визначте правомірність умови укладення оперативно-розшукової контракту в даному випадку.

Задача 5. Громадянин «А», який співпрацює з оперативно-розшуковим органом на контрактній основі у віці 50-ти років в результаті необережного поводження з вогнем втратив зір, що виключало можливість його подальшої співпраці. Керівництво оперативно-розшукового підрозділу відмовило у наданні йому пенсії по інвалідності мотивуючи це тим, що зір «А» втратив з власної вини, а не в результаті проведення оперативно-розшукового заходу.

Чи є правомірною відмова?

Яким нормативно-правовим актом врегульовану подібну ситуацію?

Задача 6. Директор комерційного банку звернувся до начальника поліції з проханням про прослуховування домашнього телефону в зв'язку з неодноразовими погрозами на його адресу. Начальник поліції відмовив у проханні, пояснивши, що прослуховування телефонних переговорів можливе тільки з дозволу суду та порекомендував заявнику звернутися до суду.

Чи є в даному випадку банкір особою, що захищається в оперативно-розшуковій діяльності?

Який порядок здійснення прослуховування телефонних переговорів в даному конкретному випадку?

Задача 7. До ОРО надійшла інформація, що М. готує замах на підприємця С. з метою усунення конкуренції і в даний час шукає виконавця. З огляду на, що існує реальна загроза життю С., начальник поліції виніс мотивовану постанову про проведення прослуховування телефонних переговорів М. Після встановлення прослуховуючої апаратури, через добу після установки, керівник ОРО отримав офіційний дозвіл на прослуховування.

Вирішіть питання про правомірність проведення прослуховування телефонних переговорів на початковій стадії.

Задача 8. Оперуповноваженим кримінальної поліції В. проведено усне опитування неповнолітнього З., який пояснив, що знає групу підлітків, що займаються угонами автотранспортних засобів. На підставі проведеного опитування В. написав рапорт. На наступний день до поліції надійшла скарга батьків З., які вимагали покарати оперуповноваженого, тому що останній проводив опитування неповнолітнього у відсутності батьків або педагога.

Визначте законність проведення опитування оперуповноваженим кримінальної поліції.

Задача 9. До підрозділу кримінальної поліції по телефону звернулася Соловійова, яка повідомила, що на її домашній телефон регулярно дзвонить колишній співробітник її фірми і вимагає велику грошову суму в якості

«компенсації» за звільнення з комерційної структури. У разі, якщо йому не виплатять необхідні гроші, він загрожує Соловйової фізичною розправою. Оперуповноважений кримінальної поліції прийняв рішення поставити телефон Соловйової на прослуховування.

Чи має місце в даному випадку оперативно-розшукової процес?

Якщо так, то змістом якій стадії є дії оперативного співробітника?

Чи правомірно його рішення про прослуховування телефонних переговорів заявника?

Які документи він повинен оформити, щоб його рішення було законним?

Тема 5. Поняття та класифікація оперативно-розшукових заходів, їх загальна характеристика

Контрольні питання до теми:

8. Поняття та ознаки оперативно - розшукової діяльності.
9. Основні історичні етапи становлення оперативно-розшукової діяльності.
10. Об'єкт та предмет оперативно-розшукової діяльності як науки.
11. Методи теорії оперативно-розшукової діяльності.
12. Завдання оперативно - розшукової діяльності, їх різновиди.
13. Завдання оперативно-розшукової діяльності як складова частина завдань правоохоронних органів.
14. Міждисциплінарні зв'язки теорії оперативно-розшукової діяльності.

Творчо-аналітичне завдання:

1. Визначити поняття «завдання» оперативно-розшукової діяльності, вказати якою нормою Закону України «Про ОРД» це обумовлено.
2. Вказати в чому полягає сутність стратегічних і тактичних завдань оперативно-розшукової діяльності.
3. Визначити в чому полягає необхідність здійснення оперативно-розшукової діяльності.
4. Вказати шлях виконання тактичних завдань оперативно-розшукової діяльності.
5. Охарактеризувати стратегічні завдання у процесі оперативно-розшукової діяльності.
6. Вкажіть, що представляє собою оперативно-розшукова діяльність і через які поняття, види і характерні ознаки вона розкривається.
7. Вказати якими законодавчими актами визначається порядок взаємодії оперативних підрозділів з органами влади та управління.

Теми ІНДЗ (рефератів)

4. Генезис оперативно-розшукової діяльності в Україні.
5. Сутність оперативно-розшукової діяльності як специфічного виду державно-правової діяльності.

6. Нормативно-правові джерела регулювання оперативно-розшукової діяльності, їх загальна характеристика та класифікація.

Тестові завдання

Тест 1. Відповідно до ст. 1 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» до завдань оперативно-розшукової діяльності належить:

1. Розкриття злочинів.
2. Проведення слідчих, процесуальних дій.
3. Пошук і фіксація фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб та груп, відповідальність за які передбачена у кримінальному кодексі України.
4. Лише фіксація фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб та груп.

Тест 2. Відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» до принципів оперативно-розшукової діяльності належить:

1. Диспозитивність.
2. Змагальність.
3. Публічність.
4. Верховенство права.

Тест 3. До підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, не належать:

1. Розвідувальний орган спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у справах охорони державного кордону (власної безпеки)
2. Військова контррозвідка служби безпеки України
3. Підрозділи внутрішнього контролю національного антикорупційного бюро України
4. Органи державної лісової охорони

Тест 4. Проведення оперативно-розшукової діяльності підрозділами інших міністерств, відомств, окрім тих, що визначені у Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність»:

1. Дозволяється у виняткових випадках за рішенням слідчого судді
2. Дозволяється у випадках, визначених законом
3. Дозволяється виключно за рішенням керівників цих міністерств, відомств
4. Забороняється

Тест 5. Відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» оперативно-розшукові заходи можуть здійснюватися:

1. Суб'єктами оперативно-розшукової діяльності, визначеними Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність», а також деякими

іншими підрозділами, визначеними в окремих підзаконних нормативно-правових актах.

2. Виключно підрозділами, визначеними Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність».

3. Підрозділами, визначеними Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» та деякими іншими підрозділами, визначеними в окремих законах.

4. Підрозділами, визначеними Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» та іншими підрозділами за рішенням слідчого судді.

Тест 6. Відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» не є підставою для проведення оперативно-розшукової діяльності:

1. Наявність достатньої інформації, що потребує перевірки про злочини, що готуються.

2. Наявність достатньої інформації, що потребує перевірки про вчинений злочин.

3. Наявність узагальнених матеріалів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом.

4. Потреба в отриманні розвідувальної інформації в інтересах безпеки суспільства і держави.

Тест 7. До початку досудового розслідування можуть бути проведені оперативно-розшукові заходи з метою:

1. Перевірки інформації про осіб, що готують вчинення злочину.

2. Перевірки інформації про осіб, які переховуються від органів досудового розслідування та слідчого судді.

3. Перевірки інформації про вчинення адміністративного правопорушення.

4. Перевірки інформації про вчинений злочин.

Тест 8. Відповідно до закону України «про оперативно-розшукову діяльність» підстави для проведення оперативно-розшукової діяльності можуть міститися:

1. У вказівках прокурора.

2. У висновках експерта.

3. У наказах і розпорядженнях керівників міністерств і відомств.

4. У постановах кабінету міністрів України.

Задача 1. Керівник оперативного підрозділу, керуючись своїм великим практичним досвідом, дав вказівку своїм співробітникам, щоб вони розуміли оперативно-розшукову діяльність так, як він її трактує.

Чи правомочні рішення керівника щодо обов'язкового використання його поняття оперативно-розшукової діяльності його співробітниками?

Чи надає законодавець таке визначення, якщо так, то де і в якій статті?

Надайте власне визначення ОРД та обґрунтуйте його (мінімум 3).

Задача 2. У бесіді з оперативним працівником співробітник детективного і охоронного агентства, який раніше працював у цьому ж підрозділі, доводив, що він продовжує мати право займатися оперативно-розшуковою діяльністю.

Чи правий співробітник детективного і охоронного агентства?

Обґрунтуйте відповідь, посилаючись на конкретну статтю і нормативний акт.

Визначте суб'єктів ОРД відповідно до законодавства та надайте власне обґрунтування надання їм права на ОРД.

Задача 3. Використовуючи спеціальну літературу і нормативні правові акти встановіть:

Яким чином може бути представлена система принципів оперативно-розшукової діяльності?

Визначте та обґрунтуйте ієрархію принципів оперативно-розшукової діяльності?

У чому полягає практичне та теоретичне значення конкретних принципів оперативно-розшукової діяльності?

Які відомості в оперативно-розшуковій діяльності становлять державну таємницю?

Задача 4. Використовуючи нормативні правові акти, знайдіть відповіді та законспекуйте їх:

На чому ґрунтується оперативно-розшукова діяльність?

У чому полягає зміст принципу законності,

У чому полягає зміст принципу поваги і дотримання прав та свобод людини і громадянина у різних суб'єктах, що здійснюють ОРД?

У чому полягає зміст принципу конспірації?

У чому полягає зміст принципу поєднання гласних і негласних

Тема 6. Підстави та порядок закриття оперативно-розшукових справ. Строки ведення оперативно-розшукових справ. Гарантії законності під час здійснення оперативно-розшукової діяльності

Контрольні питання до теми:

- 1. Підстави закриття оперативно-розшукових справ.**
- 2. Порядок закриття оперативно-розшукової справи.**

3. Строки ведення оперативно-розшукових справ, порядок їх продовження.

4. Припинення та поновлення обчислення строку ведення оперативно-розшукової справи.

5. Внутрішній контроль та прокурорський нагляд за додержанням вимог законодавства під час здійснення оперативно-розшукової діяльності.

Теми ІНДЗ (рефератів)

1. Підстави закриття оперативно-розшукових справ.

2. Порядок закриття оперативно-розшукової справи.

3. Строки ведення оперативно-розшукових справ, порядок їх продовження.

4. Припинення та поновлення обчислення строку ведення оперативно-розшукової справи.

5. Внутрішній контроль та прокурорський нагляд за додержанням вимог законодавства під час здійснення оперативно-розшукової діяльності.

Тестові завдання

Тест 1. Відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» про закриття оперативно-розшукової справи:

1. Складається вмотивована постанова, яка погоджується зі слідчим суддею.

2. Складається вмотивована постанова, яка погоджується зі слідчим складається вмотивована постанова, яка затверджується посадовою особою, якій згідно із законом України «про оперативно-розшукову діяльність» надано право затверджувати постанову про заведення відповідної оперативно-розшукової справи.

3. Складається вмотивована постанова, яка затверджується прокурором, а також посадовою особою, якій згідно із законом України «про оперативно-розшукову діяльність» надано право затверджувати постанову про заведення оперативно-розшукової справи.

Тест 2. Згідно із Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» про закриття оперативно-розшукової справи відповідний прокурор письмово повідомляється:

1. У п'ятиденний строк.

2. У триденний строк.

3. У семиденний строк.

4. Протягом десяти діб.

Тест 3. Прокурор з моменту одержання повідомлення про закриття оперативно-розшукової справи перевіряє додержання законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності у цій справі:

1. Протягом двадцяти діб.

2. Протягом п'ятнадцяти діб.

3. Протягом місяця.
4. Протягом десяти діб.

Тест 4. Відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» після закриття оперативно-розшукової справи її знищення:

1. Проводиться протягом одного місяця.
2. Проводиться протягом трьох місяців.
3. Проводиться після завершення прокурором перевірки додержання законів під час оперативно-розшукової діяльності у цій справі.
4. Проводиться після погодження з керівником оперативного підрозділу вищого рівня.

Тест 5. Відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» матеріали оперативно-розшукової діяльності не використовуються:

1. Як підстави для початку досудового розслідування.
2. Для отримання фактичних даних, які можуть бути доказами у кримінальному провадженні.
3. Для попередження, виявлення, припинення і розслідування злочинів, розвідувально-підривних посягань проти України.
4. Для опублікування у засобах масової інформації.

Тест 6. Відповідно до ч. 4 ст. 11 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» забороняється залучати до виконання оперативно-розшукових завдань (якщо таке співробітництво буде пов'язано з розкриттям конфіденційної інформації професійного характеру):

1. Юристів.
2. Журналістів.
3. Державних службовців.
4. Викладачів навчальних закладів.

Тест 7. Згідно із Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» прокурори відповідної місцевої прокуратури:

1. Здійснюють нагляд за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності в оперативно-розшукових справах, заведених піднаглядними їм територіальними оперативними підрозділами правоохоронних органів.
2. Здійснюють нагляд за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності лише в оперативно-розшукових справах, заведених піднаглядними їм територіальними оперативними підрозділами органів внутрішніх справ.
3. Здійснюють нагляд за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності лише в оперативно-розшукових справах, заведених піднаглядними їм територіальними оперативними підрозділами у

зв'язку з перевіркою інформації про вчинення тяжких та особливо тяжких злочинів.

4. Не наділені повноваженнями здійснювати нагляд за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності у будь-яких оперативно-розшукових справах.

Тест 8. Відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» прокурор у межах своєї компетенції має право:

1. За згодою керівника оперативного підрозділу входити в усі приміщення органів, які проводять оперативно-розшукову діяльність.

2. Безперешкодно входити лише в окремі приміщення органів, які проводять оперативно-розшукову діяльність.

3. Безперешкодно входити в усі приміщення органів, які проводять оперативно-розшукову діяльність.

4. Прокурор не наділений таким правом.

Задача 1. При прийнятті на роботу до підрозділу СБУ Марчука керівником кадрового підрозділу була здійснена його перевірка для вирішення питання про допуск до відомостей, що становлять державну таємницю. В рамках перевірки щодо Марчука проводилося наведення довідок, зняття інформації з технічних каналів зв'язку, контроль поштових відправлень.

Оцініть правомірність проведених ОРЗ.

Сформулюйте правильне завдання на перевірку

Задача 2. Петров Н. І., будучи конфіденційним співробітником і працюючи на промтоварному ринку, повідомив співробітнику кримінальної поліції про те, що два дні тому до нього підійшов невідомий громадянин з пропозицією купити у нього за низькою ціною 30 г героїну. Петров Н. І. призначив час для покупки «товару».

Які оперативно-розшукові дії слід провести для викриття торговця наркотиками?

Сформулюйте завдання оперативно-розшуковому органу на ці дії

Розрахуйте сили та засоби

Задача 3. Єгорова заходячи в автобус, керований водієм Курковим, встигла лише піднятися на одну сходинку, коли автобус з відчиненими дверцятами рушив з місця. Не втримавшись, Єгорова випала з автобуса, в результаті чого її здоров'ю була заподіяна тяжка шкода.

Які дії будуть застосовуватися в даному випадку?

Сформулюйте завдання на ці дії

Розрахуйте сили та засоби

Задача 4. У ході проведення ОРЗ співробітник кримінальної поліції Смирнов А.А. встановив, що злочин, який він розслідує, вчинила особа, яка працює в ТОВ «Спектр». Він звернувся з письмовим запитом до дану

структуру з проханням надати відомості про всіх співробітників, що працюють в ній. Генеральний директор ТОВ «Спектр» відмовив в наданні цієї інформації, пославшись на те, що інформація про співробітників складає комерційну таємницю.

Які оперативно-розшукові дії будуть застосовуватися в даному випадку?

**Сформулюйте завдання оперативно-розшуковому органу на ці дії
Розрахуйте сили та засоби**

Задача 5. До співробітника кримінальної поліції Смирнова звернувся співробітник іншого відділу поліції з проханням організувати спостереження за його дружиною, яку він підозрює в подружній зраді. Смирнов дав завдання конфіденційним співробітникам здійснювати протягом тижня приховане спостереження.

Оцініть дії співробітника кримінальної поліції Смирнова і обґрунтуйте висновок.

Задача 6. До начальника територіального відділу поліції звернувся громадянин із заявою про те, що йому відомо про прослуховування його телефонних переговорів і зажадав відповідно до ст. 5 Закону про ОРД надати відомості про отриману інформацію. Відносно Іванова дійсно проводилося зазначений захід, так як він підозрювався в кримінальних зв'язках з лідером одного із злочинних угруповань.

Чи законно звернення Іванова?

Чи може бути видана Іванову інформація, отримана в результаті прослуховування його телефонних переговорів?

Задача 7. Співробітник кримінальної поліції Карасьов А.А. здійснював негласні заходи спостереження за розкраданням будматеріалів з заводу залізобетонних виробів. Результати спостереження він оформив актом, до якого долучив отримані протиправної діяльності. Про проведений захід Карасьов А.А. склав рапорт і передав всі матеріали в слідчий підрозділ для вирішення питання про порушення кримінальної справи.

Чи правильно співробітник кримінальної поліції оформив передачу результатів ОРД слідчому?

Перерахуйте документи необхідні для надання результатів ОРД слідчому, прокурору і суду.

Задача 8. Слідчий поліції направив до підрозділу кримінальної поліції матеріал на оголошення розшуку засудженого, який втік з виправної установи максимального рівня безпеки. Начальник підрозділу кримінальної поліції після вивчення матеріалу, що надійшов, повернув його слідчому, пояснивши, що розшук осіб, які вчинили втечу з установ кримінально-виконавчої системи, кримінальна поліція не здійснює.

Чи правомірною відмова начальника підрозділу кримінальної поліції?

Сформулюйте завдання оперативно-розшуковому органу у разі потреби та розрахуйте сили та засоби

Задача 9. Громадянин Миколаїв В.А. виявив на краю лісового масиву чотирирічну дитину, яка перебувала там наодинці і не могла повідомити про себе ніяких відомостей. Миколаїв доставив дитину до найближчого територіального відділення поліції.

Які початкові заходи повинні провести співробітники кримінальної поліції щодо встановлення особи виявленого дитини?

**Сформулюйте завдання оперативно-розшуковому органу на ці дії
Розрахуйте сили та засоби**

Тема 7. Використання результатів оперативно-розшукової діяльності

Контрольні питання до теми:

1. Приводи та підстави для порушення кримінального провадження та отримання доказів.
2. Використання оперативно інформації для попередження, припинення і розслідування злочинів та інших протиправних діянь.
3. Забезпечення безпеки працівників суду і правоохоронних органів та учасників кримінального судочинства.
4. Взаємне інформування оперативних підрозділів та державних органів.

Теми ІНДЗ (рефератів)

1. Умови та порядок використання результатів оперативно-розшукової діяльності у кримінальному провадженні.
2. Особливості легалізації отриманої в результаті проведення оперативно-розшукової діяльності інформації та порядок її розсекречування.
3. Особливості перевірки та оцінки стороною обвинувачення інформації, отриманої при проведенні оперативно-розшукової діяльності.
4. Способи використання результатів оперативно-розшукової діяльності у кримінальному провадженні.

Тестові завдання

Тест 1. Згідно з Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» до предмета прокурорського нагляду за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності не належать:

1. Відомості про результати проведених оперативно-розшукових заходів.
2. Відомості про результати застосування спеціальних оперативно-технічних засобів.

3. Відомості про результати роботи оперативних підрозділів.
4. Відомості про осіб, які конфіденційно співробітничали або співробітничали з розвідувальним органом України.

Тест 2. Відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» прокурор при здійсненні перевірки додержання вимог законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності не може вимагати:

1. Оперативно-розшукові справи.
2. Розпорядження, інструкції, накази щодо оперативно-розшукової діяльності.
3. Реєстраційні, облікові, звітні, статистичні документи щодо здійснення оперативно-розшукових заходів.
4. Відомості про форми, методи і засоби розвідувальної діяльності.

Тест 3. Відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» прокурор у межах своєї компетенції:

1. Доручає керівникам відповідних органів проведення у підвідомчих їм підрозділах перевірок з метою отримання інформації про стан оперативно-розшукової діяльності.
2. Доручає керівникам відповідних органів проведення у підвідомчих їм підрозділах перевірок з метою усунення порушень закону.
3. Доручає керівникам відповідних органів проведення у підвідомчих їм підрозділах перевірок з метою отримання відомостей про результати застосування спеціальних оперативно-технічних засобів.
4. Прокурор не наділений згідно із законом України «про оперативно-розшукову діяльність» правом надавати доручення керівникам оперативних підрозділів.

Тест 4. Відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» прокурор у межах своєї компетенції:

1. Перевіряє скарги на порушення законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, з ознайомленням у необхідних випадках, за погодженням з прокурором вищого рівня, з оперативно-розшуковими матеріалами.
2. Перевіряє скарги на порушення законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, з ознайомленням у необхідних випадках з оперативно-розшуковими матеріалами
3. Перевіряє скарги на порушення законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, з ознайомленням у необхідних випадках, за згодою керівників оперативних підрозділів, з оперативно-розшуковими матеріалами.
4. Перевіряє скарги на порушення законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, виключно у випадку використання матеріалів оперативно-розшукової діяльності як підстав для початку досудового розслідування.

Тест 5. Відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» прокурор у межах своєї компетенції:

1. Скасовує виключно незаконні постанови про заведення або закриття оперативно-розшукової справи.
2. Скасовує виключно незаконні постанови про заведення або закриття оперативно-розшукової справи, а також зупинення оперативно-розшукової діяльності.
3. Скасовує виключно незаконні постанови про заведення або закриття оперативно-розшукової справи, зупинення або поновлення оперативно-розшукової діяльності.
4. Скасовує незаконні постанови про заведення або закриття оперативно-розшукової справи, зупинення або поновлення оперативно-розшукової діяльності чи про інші рішення, що суперечать закону.

Тест 6. Відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» питання щодо проведення оперативно-розшукових заходів регулюються:

1. Виключно положеннями глави 21 Кримінального процесуального кодексу України.
2. Згідно з положеннями глави 21 Кримінального процесуального кодексу України з урахуванням особливостей, встановлених Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність».
3. Виключно інструкціями керівника оперативного підрозділу.
4. Виключно вказівками прокурора.

Тест 7. Згідно із Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» не є підставою для закриття оперативно-розшукової справи:

1. Набрання законної сили вироком або ухвалою суду.
2. Спростування у встановленому порядку матеріалів про злочинну діяльність особи.
3. Виявлення прокурором незаконно заведеної справи у разі виконання по ній оперативно-розшукових заходів.
4. Зупинення досудового розслідування.

Тест 8. Згідно з п. 8 ч. 1 ст. 9-2 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» у разі виявлення прокурором незаконно заведеної оперативно-розшукової справи остання повинна бути:

1. Закрита у разі виконання по ній оперативно-розшукових заходів.
2. Направлена керівнику оперативного підрозділу вищого рівня для притягнення до відповідальності винних посадових осіб.
3. Зупинена.
4. Зупинена у разі виконання по ній оперативно-розшукових заходів.

Задача 1. До територіального відділу поліції надійшло повідомлення про виявлення в річці трупу чоловіка без зовнішніх ознак насильницької смерті. При огляді трупа оперативними співробітниками були виявлені сильні гнильні зміни. Будь-яких документів, що засвідчують особу загиблого, в його одязі виявлено не було.

Які оперативно-розшукові дії та інші заходи необхідно провести на початковому етапі з метою встановлення особи невпізаного трупа?

Сформулюйте завдання оперативно-розшуковому органу на ці дії

Розрахуйте сили та засоби

Задача 2. До суду звернувся громадянин Н. зі скаргою на порушення його прав на таємницю телефонних переговорів. Суддя зажадав від відділу кримінальної поліції надати оперативно-службові документи, що підтверджують законність обмеження конституційного права громадянина.

Чи має право суддя витребувати оперативно-службові документи?

Задача 3. При огляді місця події, проведеного за фактом квартирної крадіжки, співробітник кримінальної поліції Ворона виявив речі, що ймовірно належали підозрюваному.

Які оперативно-розшукові дії з використанням рукавички можна провести для встановлення злочинця при наявності декількох підозрюваних?

Задача 4. Співробітниками кримінальної поліції був затриманий і доставлений у відділ поліції, раніше судимий за крадіжки Гримайло М.І., який намагався продати на ринку два стільникові телефони і норкову жіночу шубу. Раніше Гримайло проходив за оперативною інформацією як скупник краденого.

Як перевірити, чи є зазначені речі викраденими?

Сформулюйте завдання оперативно-розшуковому органу

Розрахуйте сили та засоби

Задача 5. У зв'язку з інформацією за фактом збуту наркотичних речовин начальником підрозділу кримінальної поліції Довжиком А.В. 20.07.2019 р було проведено ОРЗ «перевірочна закупівля» 20 гр. марихуани у громадянина Коротка П.А.

Перед здійсненням ОРЗ начальником підрозділу кримінальної поліції від 17 липня 2019 року було оформлено постанову про його проведення відповідно до ч.2 ст. 8 Закону про ОРД для документування дій особи, яка здійснює збут наркотичних речовин (ч. 1 ст. 307 КК України).

Чи правомірні дії начальника підрозділу кримінальної поліції?

Які документи слід оформлювати при наданні результатів ОРЗ слідчому?

Задача 6. У процесі огляду місця події за фактом вбивства експертом були вилучені придатні для ідентифікації відбитки пальців рук. Співробітник кримінальної поліції Коваленко В.О. оформив рапорт на проведення збору зразків для порівняльного дослідження і запросив до відділу поліції для дактилоскопування родича загиблого і двох його знайомих, які перебували, можливо, у той день в квартирі. Однак запрошені особи не дали згоди на дактилоскопування, заявивши, що це порушує їх права, і до вчинення злочину вони відношення не мають.

Визначте законність вимог співробітника кримінальної поліції

Визначте законність відмови від дактилоскопування родича та знайомих загиблого

Як повинен діяти Коваленко в даній ситуації?

Задача 7. До відділу економічної безпеки і протидії корупції від покупця В. надійшла інформація, що в магазині за адресою: пр. Мазепи, 15 «Б» регулярно реалізується товар, заборонений до ввезення в Україну та до реалізації на її території.

Які оперативно-розшукові дії необхідно провести?

Сформулюйте завдання оперативно-розшуковому органу на ці дії

Розрахуйте сили та засоби

Задача 8. Прокурор, уповноважений здійснювати нагляд за ОРД, при перевірці законності при веденні справ оперативного обліку, зажадав від начальника підрозділу кримінальної поліції надати додатково детальну інформацію про осіб, засланих до організованих злочинних груп, і установчі дані на осіб, які конфіденційно співпрацюють з оперативно-розшуковим органом. Начальник підрозділу кримінальної поліції відмовив в наданні цієї інформації.

Визначте законність вимог прокурора, уповноваженого здійснювати нагляд за ОРД

Дайте оцінку і обґрунтуйте законність рішення, прийнятого начальником підрозділу кримінальної поліції.

Задача 9. У парку Шевченка співробітниками патрульної поліції був затриманий гр-н Носко, у якого в присутності понятих була вилучена спортивна сумка, в якій імовірно знаходилася наркотична речовина. Розгляд за фактом затримання було доручено оперативному працівнику.

Які оперативно-розшукові дії слід провести для викриття торговця наркотиками?

Які оперативно-службові документи слід скласти оперативному співробітнику?

Задача 10. Оперуповноважений Борисюк отримав від слідчого доручення, в якому вказувалось, що підозрюваний в скоєнні злочину Конячка має намір зустрітися з одним зі своїх подільників з метою вироблення тактики

подальшої поведінки на попередньому слідстві. Зустріч повинна відбутися в літньому кафе «Пілот». У дорученні говорилося про необхідність проведення ОРЗ з метою отримання інформації про предмет бесіди.

Які оперативно-розшукові дії необхідно провести?

Сформулюйте завдання оперативно-розшуковому органу на ці дії

Розрахуйте сили та засоби

Які документи слід оформлювати при наданні результатів ОРД слідчому?

Задача 11. Оперуповноваженому кримінальної поліції Петренку доручили розібратися зі справою раніше судимого Кирилюка, 1978 року народження, затриманого на ринку «Центральний» за спробу продажу за заниженою ціною стільникового телефону «Самсунг» ІМЕІ № 1234567890.

Які оперативно-розшукові дії необхідно провести?

Сформулюйте завдання оперуповноваженому на ці дії

Розрахуйте сили та засоби

Які документи слід оформлювати при наданні результатів ОРД слідчому?

4. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

1. Поняття оперативно-розшукової діяльності.
2. Поняття планування заходів по оперативній розробці.
3. Поняття та класифікація оперативно-розшукових заходів (ОРЗ).
4. Поняття, суть і основні напрямки документування злочинних дій розроблюваних осіб.
5. Ототожнення особи.
6. Законодавчі та підзаконні нормативні акти, що регламентують роботу оперативних підрозділів, їх права та обов'язки.
7. Правові гарантії дотримання законності, конституційних прав та свобод громадян під час здійснення оперативно-розшукової діяльності.
8. Система державних органів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність та їх компетенція.
9. Загальна характеристика оперативних підрозділів Національної поліції України, їх система, структура, функції, права та обов'язки.
10. Співвідношення термінів «суб'єкти оперативно-розшукової діяльності» та «сили оперативно-розшукової діяльності».
11. Права підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність.
12. Обов'язки підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність.
13. Міжнародне співробітництво у сфері боротьби зі злочинністю.
14. Оцінка роботи оперативних підрозділів та окремих оперативних працівників.
15. Підрозділи, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність.
16. Підстави для заведення оперативно-розшукових справ та їх види.
17. Поняття і види оперативної техніки, правові основи її застосування.
18. Порядок виконання оперативними підрозділами звернень, які надійшли від інших правоохоронних органів.
19. Порядок заведення оперативно-розшукових справ, строки ведення та підстави для закриття.
20. Порядок отримання дозволу слідчого судді на проведення ОРЗ, що тимчасово обмежують права людини.
21. Посадові особи на яких покладається організація оперативно-розшукової діяльності в органах і установах виконання покарань.
22. Посадові особи, які дають дозвіл на заведення оперативно-розшукових справ.
23. Початкові оперативно-розшукові заходи по розшуку засуджених, які скоїли втечу з місць позбавлення волі.
24. Права оперативних працівників.
25. Правова основа взаємодії.
26. Правова основа оперативно-розшукової діяльності органів і установ

виконання покарань.

27. Принцип взаємодії оперативних підрозділів з органами управління і населенням.

28. Принцип дотримання прав і свобод людини.

29. Принцип єдності гласності і негласних заходів ОРД, а також комплексно-системного їх використання.

30. Принцип законності ОРД.

31. Принцип конспірації ОРД.

32. Принцип публічності ОРД.

33. Прокурорський нагляд у сфері оперативно-розшукової діяльності.

34. Розвідувальне опитування, поняття, види тактика проведення.

35. Розвідувальні органи України, їх повноваження.

36. Роль керівників органів і установ щодо організації і проведення оперативно-розшукової діяльності.

37. Спеціальні принципи оперативно-розшукової діяльності.

38. Спостереження за особою, реччю або місцем.

39. Судовий контроль у сфері ОРД.

40. Сутність і значення роботи по попередженню злочинів в органах і установах виконання покарань, оперативно-розшукова профілактика.

41. Сутність, завдання і значення розшукової роботи оперативних апаратів УВП.

42. Установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу.

43. Фіксація злочинних дій розроблюваних осіб.

44. Форми, засоби і методи ОРД.

45. Агентурний метод, поняття загальна характеристика.

46. Аудіо-, відеоконтроль місця.

47. Аудіо-, відеоконтроль особи.

48. Взаємодія оперативних підрозділів з іншими правоохоронними органами.

49. Взаємозв'язок ОРД з діяльністю з розшуку безвісно зниклих.

50. Взаємозв'язок ОРД з діяльністю по запобіганню злочинності.

51. Взаємозв'язок ОРД з контррозвідувальною діяльністю.

52. Взаємозв'язок ОРД з розвідувальною діяльністю.

53. Види оперативно-розшукових справ

54. Використання матеріалів оперативно-розшукової діяльності.

55. Вимоги до планування.

56. Виявлення причин та умов вчинення злочинів.

57. Відомчий контроль за оперативно-розшуковою діяльністю.

58. Візуальне спостереження, поняття, види тактика проведення.

59. Гарантії законності під час здійснення оперативно-розшукової діяльності.

60. Забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві.

61. Завдання оперативно-розшукової діяльності.

62. Загальна характеристика засобів, які використовуються у процесі

оперативно-розшукової діяльності.

63. Загальна характеристика методів, що використовуються у процесі оперативно-розшукової діяльності.

64. Загальні принципи оперативно-розшукової діяльності.

65. Закриття оперативно-розшукових справ

66. Залучення осіб до конфіденційного співробітництва.

67. Зняття інформації з електронних інформаційних мереж.

68. Зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж.

69. Інформаційно-аналітичне забезпечення оперативно-розшукової діяльності.

70. Історія конфіденційного співробітництва з оперативними апаратами.

71. Конституційні принципи оперативно-розшукової діяльності.

72. Контрольована і оперативна закупка.

73. Контрольована поставка.

74. Наведення довідок. Оперативний експеримент.

75. Нагляд за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності.

76. Накладення арешту на кореспонденцію, її огляд та виїмка.

77. Негласне обстеження публічно недоступних місць, житла або іншого володіння особи.

78. Негласне отримання зразків для порівняльного дослідження.

79. Негласні слідчі (розшукові) дії та їх відмінність від оперативно-розшукових заходів.

80. Обов'язки оперативних працівників.

81. Оперативна установка, поняття, види тактика проведення.

82. Оперативне проникнення.

83. Оперативний огляд, поняття, види тактика проведення.

84. Оперативні та інші обліки в місцях позбавлення волі, як засіб інформаційного забезпечення оперативно-розшукової діяльності.

85. Оперативно-перевірочна діяльність.

86. Опитування.

87. ОРЗ, які проводяться на підставі ухвали слідчого судді.

88. Основні заходи, що плануються по ОРС.

89. Основні організаційні та правові форми взаємодії.

90. Особистий пошук (оперативне розпізнання), поняття, види тактика проведення.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти:

1. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року. Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи. Київ : 1992. С. 18–24.
2. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 року. Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи. Київ : 1992. С. 36–62.
3. Європейська конвенція з прав людини (Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року). Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. Амстердам – Київ, 1996. С. 12–17.
4. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 17.08.2022).
5. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI. Дата оновлення: 05.02.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 17.08.2022).
6. Про Державне бюро розслідувань : Закон України від 12 листопада 2015 року № 794-VIII. Дата оновлення: 31.03.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19#Text> (дата звернення: 17.08.2022).
7. Про Національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 року № 580-VIII. Дата оновлення: 15.04.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 17.08.2022).
8. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1698-VII. Дата оновлення: 07.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text> (дата звернення: 17.08.2022).
9. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992 року № 2135-XII. Дата оновлення: 16.11.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text> (дата звернення: 17.08.2022).
10. Про прокуратуру : Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII. Дата оновлення: 14.04.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text> (дата звернення: 17.08.2022).
11. Про Службу безпеки України: Закон України від 25 березня 1992 року № 2229-XII. Дата оновлення: 23.09.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#Text> (дата звернення: 17.08.2022).
12. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 7 липня 2010 року № 1402-VIII. Дата оновлення: 27.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> (дата звернення: 17.08.2022).
13. Положення про Міністерство внутрішніх справ України: постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 878. Дата оновлення:

07.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 17.08.2022).

14. Про деякі питання здійснення слідчим суддею суду першої інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження: Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 5 квітня 2013 року №223–558/0/4–13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0558740-13#Text> (дата звернення: 17.08.2022).

15. Про Єдиний реєстр досудових розслідувань: Наказ Офісу Генерального прокурора України від 17 серпня 2012 року № 69. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20#Text> (дата звернення: 17.08.2022).

16. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 08.02.2019 № 100. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19#n7> (дата звернення: 17.08.2022).

17. Про організацію взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ у попередженні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 14 серпня 2012 року № 700. Дата оновлення: 03.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text> (дата звернення: 17.08.2022).

18. Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.07.2017 № 570. Дата оновлення: 17.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#n9> (дата звернення: 17.08.2022).

19. Наказ «Про затвердження Інструкції «Про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні»»: Наказ Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби Безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України № 114/1042/516/1199/936/1687/5/ від 16.11.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12#Text> (дата звернення: 17.08.2022).

Базова

1. Актуальні питання кримінального процесу України. Навчальний посібник. / За заг.ред Є.М. Блажівського. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 304 с.

2. Бабіков О.П., Бабікова О.С. Документи у кримінальному провадженні (теорія, практика застосування, зразки). Київ : Норма права, 2022. 374 с.

3. Бабіков О.П. Негласні слідчі (розшукові) дії: теорія і практика. Київ : Норма права, 2023. 434 с.
4. Бандурка О.М. Оперативно-розшукова діяльність. Частина I: Підручник. Харків: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. 336 с.
5. Бандурка О.М. Теорія і практика оперативно-розшукової діяльності : монографія. Харків : Золота миля, 2012. 620 с.
6. Долженков О.Ф., Тарасенков В.Є., Єськов С.В. Процесуальне значення відомостей, отриманих при здійсненні оперативно-розшукової діяльності : монографія. Луганськ : Луган. ун-т внутр. справ, 2009. 167 с.
7. Дудоров О.О., Вознюк А.А., Письменський Є.О. та ін. Новели кримінального законодавства України, прийняті в умовах воєнного стану. Київ : Норма права, 2022. 278 с.
8. І. Тетарчук. Оперативно-розшукова діяльність. Для підготовки до іспитів. Видання 2-ге. Київ : Центр навчальної літератури, 2022. 228 с.
9. Ківалов С.В., Берназ В.Д., Притула А.М. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України : наук.-практ. комент. / за заг. ред. акад. Нац. акад. прав. наук України С.В. Ківалова ; Міжнар. гуманіт. ун-т. Одеса : Фенікс, 2013. 188 с.
10. Кримінальне процесуальне право України : [навчальний посібник] / За редакцією професорів В. Г. Гончаренка та В. А. Колесника. Київ : Юстиніан, 2014. 576 с.
11. Кримінальний процес України у питаннях і відповідях: навч. посіб. / Л.Д. Удалова, М.А. Макаров, Ю.І. Азаров та ін. Видання 5-те, переробл. і доповн. Київ : Алерта, 2020. 497 с.
12. Моїсєєв Є.М., Джужа О.М., Никифорчук Д.Й. та ін. Оперативно-розшукова діяльність: навч. посіб. / За ред. проф. О.М. Джужи. Київ : Правова єдність, 2009. 310 с.
13. Науково-практичний коментар до Закону України "Про оперативно-розшукову діяльність" / За заг. ред. Мацюка В. Я. Київ : ЦУЛ, 2020. 268 с.
14. Ортинський В.Л., Гумін О.М., Канцір В.С., М. та ін. Кримінальний процес України: навч. посіб. / за ред. В. С. Канціра; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2020. 444 с.
15. Основи оперативно-розшукової діяльності: навчальний посібник / О.Ю. Анциферов, О.М. Чистолінов, С.В. Єськов та ін. / за ред. С.М. Гусарова; Харків : нац. ун-т внутр. справ. Харків: Золота миля, 2015. 312 с.
16. Погорецький М. А., Удалова Л.Д., Рожнова В.В. та ін. Кримінальний процес: підручник. Київ : ЦУЛ, 2022. 780 с.
17. Тализіна Я.О. Використання конфіденційного співробітництва у кримінальному провадженні. Київ : Алерта, 2023. 304 с.
18. Тертишник В.М. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. Київ : Алерта, 2023. 1120 с.
19. Цуцкірідзе М.С. Кримінальна процесуальна діяльність слідчого: теорія та практика : монографія; вступне слово проф. М.А. Погорецького. Київ : Алерта, 2020. 562 с.

Допоміжна

1. 2022 INTERPOL Global Crime Trend Report. INTERPOL. Criminal intelligence analysis. URL: <https://www.interpol.int/How-we-work/Criminal-intelligence-analysis2/Our-analysis-reports>.
2. Gubrium, J. &. (2002). Handbook of Interview Research: Context and Method. Thousand Oaks: Sage Publications Inc. Gudjonsson, G. H. (2015 , November 14).
3. Custodial interrogation: Why do suspects confess and how does it relate to their crime, attitude and personality. Retrieved from <http://www.researchgate.net/http://www.researchgate.net/publication/247166373>.
4. FindLaw Staff (2022). Police Search and Seizure Limitations. URL: <https://www.findlaw.com/criminal/criminal-rights/searches-and-seizures-the-limitations-of-the-police.html>.
5. Mark H. Moore, Robert C. Trojanowicz, and George L. Kelling (1988). Crime and Policing. A publication of the National Institute of Justice, U.S. Department of Justice, and the Program in Criminal Justice Policy and Management, John F. Kennedy School of Government, Harvard University. 15 p. URL: <https://www.ojp.gov/pdffiles1/nij/111460.pdf>
6. Багрій М. Взаємодія слідчого з працівниками підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність. *Вісник Львівського університету. Сер. : Юридична* . 2013. Вип. 57. С. 315-321.
7. Вінаков А. В. Предмет та завдання наглядової діяльності за оперативно-розшуковою діяльністю, яка здійснюється з використанням інформаційно-телекомунікаційних систем. *Право і Безпека*. 2013. № 3. С. 54-59.
8. Берднік І.В. Криміналістика (Криміналістична тактика) : навч. посіб. / І.В. Берднік, Л.А. Остапенко, І.П. Осипенко та ін. Чернігів : Чернігівський національний технологічний університет, 2017. 208 с.
9. Головка М.Б. Свідок у кримінальному провадженні. *Jurnalul juridic national: teorie și practică* : науково-практичне видання Республіки Молдова. 2017. № 6-2 (28). С. 133-136.
10. Климюк О.Ф. Прокуратура в системі суб'єктів зовнішнього контролю за оперативно-розшуковою діяльністю підрозділів Міністерства внутрішніх справ України. *Юридична наука*. 2015. № 1. С. 78-87.
11. Набруско М.С. Види матеріалів оперативно-розшукової діяльності, що використовуються у кримінальних провадженнях про торгівлю людьми. *Юрист України* . 2013. № 4. С. 112-117.
12. Осипенко І. П. Криміналістика (Методика розслідування окремих видів злочинів) : навч. посіб. Чернігів : ЧНТУ, 2018. 292 с
13. Подобний О. О. Оперативно-розшукове забезпечення кримінального провадження про корисливо-насильницьку організовану злочинну діяльність. *Форум права* . 2013. № 4. С. 300–305.
14. Шендрік В.В. Міжнародний досвід використання підрозділів поліції для отримання оперативно-розшукової інформації. *Право і Безпека*. 2009. № 1. С. 24-29.

15. Шендрик В.В. Теорія і практика попередження злочинів оперативними підрозділами ОВС України: монографія. Дніпропетровськ : ДДУВС, 2012. 420 с.

16. Юхно О.О. Теорія і практика оперативно-розшукового запобігання злочинам органами внутрішніх справ: монографія. Одеса : Інтерпрінт, 2010. 368 с.

17. Шилін М. Оперативно-розшукова діяльність та негласні слідчі дії: проблеми правового регулювання у світлі нового Кримінального процесуального кодексу України. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2013. № 1. С. 59-64.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України – <http://rada.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України – <http://kmu.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Міністерства юстиції України – <http://minjust.gov.ua>
4. Офіційний сайт Національної асоціації адвокатів України – <http://www.unba.org.ua/>
5. Офіційний сайт Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури – <http://vkdka.org>
6. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – <http://nbuv.gov.ua>
7. Національна парламентська бібліотека України, каталог книжкових та спеціальних видань – <http://catalogue.nplu.org>